

PRINCIPALS MERCATS I mètodes de PRESENTACIÓ de la fusta

Erasmus+

Introducció

Quan es comercialitza una tallada de fusta, és essencial anticipar-se a:

Quin és el **volum a explotar**?

Quines **espècies han de ser recol·lectades**?

Quin **mètode de comercialització** s'ha de triar?

Quin **mètode d'explotació** s'ha d'afavorir?

I aleshores, **quins tipus de productes** podrem produir?

Introducció: diferents productes viables d'un arbre

Tall fusta robusta

Tall fusta de qualitat d'obra

D'un arbre es poden derivar diferents productes: quins són els usos d'aquests productes i com es poden utilitzar?

Copa i branques

Trossejats de branques

Altres rolls de tronc

Tronc de la base

Fusteria

Indústria/energia

Indústria

Quatre passes indispensables

- **Pas 1: CONÈIXER la fusta d'obra:** el seu ús i explotació
- **Pas 2: CONÈIXER la fusta industrial** i els seus usos i explotació
- **Pas 3: CONÈIXER la fusta energètica** i els seus usos i explotació
- **Pas 4: SABER elegir entre fusta industrial o fusta energètica**

Pas 1: CONÈIXER la fusta d'obra

Usos i explotació

En general, la fusta se processa en una serradora: de la qualitat de ebenisteria a la qualitat dels palets (graus d'A a D).

Algunes excepcions de la unitat de processament de fusta: dogues (estellades) / posts (tallats amb una ganiveta) / contraxapat (desenrotllat amb una ganiveta).

Dins d'una serradpra

La fusta d'obra pot aprofitar-se i valoritzar-se de nombroses espècies, però per alguns usos es requereix un diàmetre mínim de 30 cm per les fustes dures i 20 cm per les toves.

Ús del roure, faig i altres frondoses

Fusta de roure:

- Serradora de dogues (fabricació de barrils)
- Xapat (fabricació de xapa)
- La ebenisteria
- La fusteria
- Estructures / travesses

Làmines de xapat

Fusta de faig:

- Desenrotllo (fabricació de contraxapat)
- Xapat
- La fusteria

Estructura de Douglas

Fusta d'altres frondoses:

- Fusteria (Carpí, Castanyer, Freixe...)
- El desenrotllo del pollancre
- Xapat en fustes nobles (cirerer, moixera, arbres fruiters silvestres...)

La fusta de obra en resinoses

fusteria

estructures

palet

Explotació de fusta d'obra

La fusta d'obra pot explotar-se en diferents formats:

En troncs serrats: entre 4 i 6 m. Solament les indústries modernes i altament automatitzades utilitzen rolls.

Sovint aquests rolls estan fets de coníferes o d'àlber.

En fusta llarga (tronc) per frondoses o coníferes.

L'explotació es realitza generalment de **forma manual** (llenyataire) per fustes llargues i de **forma mecànica** (recol·lectora) per a coníferes i àlbers. Per tant, totes les fustes frondoses, excepte l'àlber, es talen en fusta llarga i manualment.

Desembosc de la fusta d'obra

El desembosc se realitza amb:

Autocarregador: per als rolls (fusta curta)

Skidder o tractor: per troncs llargs

Conèixer la fusta d'obra

Alguns autocarregadors poden ocasionalment desemboscar també troncs llargs però això requereix espai necessari per un bon carregador.

Pas 2: Conèixer la fusta d'indústria

Usos i explotació

Per definició, la fusta industrial es **processa en una indústria**. Aquest producte s'utilitzarà en **plantes de fabricació de paper**, taulers de **conglomerat** i **taulers aïllants**.

Sovint s'obtidran "**subproductes**" de l'explotació forestal, en petits boscos:

- des de les primeres aclarides
- dels matolls
- Present a les copes dels arbres

Les dimensions de l'explotació industrial de la fusta són variables:

- Longitud: aprox. 2 metres a totes les longituds segons especificacions de la indústria.
- Diàmetre: des de 7 cm d'espessor (= diàmetre de la fusta aprofitable o diàmetre en l'extrem més petit del tronc), fins diàmetres grans (si no es pot utilitzar en la fusta).

Explotació de fusta d'obra

Generalment en forma de talls de 2m a 4m. L'elecció de la longitud es realitza en funció de la logística d'arrossegament i transport, ja que les fàbriques disposen de màquines que permeten acceptar longituds variables.

Explotació: manual o mecanitzada, l'elecció depèn del volum a collir (que pot ser massa petit per una recol·lectora) i de la topografia del terreny.

El desembosc: generalment amb el autocarregador pel rolls i més rarament amb l'arrossegador pel BIL (Bois d'Industrie Long – Fusta d'indústria llarga).

Com a regla general, la fusta industrial **s'explota "després" de la fusta d'obra**: tot el possible s'explota en la fusta i després es passa a la fusta industrial.

Pas 3: Conèixer la fusta energètica

Usos i explotació

El nom “fusta d'energia o biomassa” s’ha posat de moda, però aquest tipus de producte segueix sent **l’ús més antic de la fusta**: la llenya. Hi ha dos tipus principals de productes:

La llenya en tronc

Segueix sent l’ús més important per volum

L’estella forestal

Oportunitat recent que tendeix a desenvolupar-se

Els **pellets de fusta no són una sortida directa per la tala d’arbres**, sinó que generalment es produeixen **a partir de les serradures** de les indústries de processament primari.

Explotació de biomassa

L'explotació de biomassa es pot realitzar de les següents formes:

- **D'1 metre de longitud, elaborat (sense branques)** per fusta de tronc, sovint utilitzada per particulars
- **en longituds variables, perfilades**, per fusta de tronc que serà processada automàticament (tallada a 50cm o 33cm per professionals)
- **a totes les longituds** i sense forma per la fabricació d'estelles forestals

Característiques dimensionals :

- la **llenya** sovint **es deté a 7 cm al final**
- L'**estella forestal** es pot fer **fins el brot terminal**, però ara és comú **no explotar per sota de 7 cm** per deixar el material en el sòl i evitar produir massa "fi" (estella partida massa fina que es crema massa ràpid)

Pas 4: Elegir entre fusta industrial o energètica

Quan s'explota una parcel·la, sempre es planteja la qüestió dels diferents productes que tindrem que produir.

Les fustes Industriales i energètiques es fabriquen a partir de les copes d'arbres o en fustes petites, des de el primer gran defecte fins el diàmetre de 7 cm en l'extrem.

Aquests dos productes **poden competir** entre sí. Serà necessari elegir sàviament el tipus de producte que desitja, ja que **és molt difícil fer dos en una mateixa tala.**

L'elecció es farà generalment **d'acord als mercats locals** i a las **tarifes** més atractives per a la persona propietària.

Conclusions

L'**elecció del tipus de productes forestals a produir** en una parcel·la de terra en l'explotació forestal requereix **un coneixement detallat de les qualitats** però també dels **possibles usuaris**.

Aquesta gestió també requereix un **bon coneixement del mercat** per prendre decisions apropiades

Un tall de fusta 10 cm massa curt per un ús precís pot perdre tot el seu valor.

És **molt important, per tant, estar familiaritzat i conèixer bé les especificacions dels diferents usuaris**.

Redacció: Romuald JOLLARD

Crèdits il·lustracions:

Diapo 1: L-A. Lagneau, B. Petit et A. Cubaynes © CNPF

Diapo 3: © A. Thivolle-CAZAT-FCBA

Diapos 5, 7, 12: S. Gaudin © CNPF

Diapo 6: P. Gaudry et I. Barranger © CNPF

Diapo 7: A. Guyon et S. Saint-Jore © CNPF

Diapo 8: A. Csakvary © CNPF

Diapo 9: J. Perrin et J. Degenève © CNPF

Diapo 10: L. Marandet © CNPF Diapo 11 : E. Béraud © CNPF

Diapo 12: M. Mouas © CNPF Diapo 13 : O. Chomer © CNPF

Maquetació: Eduter-CNPR

Edició: Juny 2019

Per més informació contactar les entitats sòcies del projecte eforOwn

Si ets propietari/a forestal

A Bèlgica

SRFB · KBBM

A Espanya

A França

Si ets estudiant o formador/a

A Bèlgica

A Espanya

A França

